Conservarea dumbrăvencei

Ghid pentru montarea și întreținerea cuiburilor artificiale

Realizat în cadrul proiectului
„Conservarea dumbrăvencei în Bazinul Carpatic
(LIFE13/NAT/HU/000081)” LIFE+
www.rollerproject.eu

Editat de: Csibrány Balázs
Traducere și adaptare în limba română: Bărbos Lőrinc, Daróczi J. Szilárd

Foto copertă: Szitta Tamás

Foto fundal: Máté Bence

Fotografii: Bajor Zoltán, Balogh Katalin, Csibrány Balázs, Golen Gerhárd, Hák Flóra, Horváth György, K. Szabó Attila, Lendvai Csaba, Lóki Csaba, Máté Bence, Dr. Molnár Gyula, Nagy Csaba, Orbán Zoltán, Solt Szabolcs, Szekeres Ottó, Szitta Tamás, Tokody Béla

© Societatea Ornitologică din Ungaria
1121 Budapesta, Str. Költő nr. 21.
www.mme.hu

Contacte din România:

Asociația pentru Protecţia Păsărilor și a Naturii „Grupul Milvus”
Str: Márton Áron, nr. 9/B, Târgu Mureș
Tel: +40 265 264726
E-mail: office@milvus.ro
Web: www.milvus.ro

Agenția pentru Protecția Mediului Satu Mare (APM Satu Mare)
Str. Mircea cel Bătrân, nr. 8B, Satu Mare
Tel: +40 261 736003, Fax 0261733500
Email: office@apmsm.anpm.ro
Web: http://apmsm.anpm.ro

Statutul de conservare al dumbrăvencei

Toate cele 12 specii de dumbrăvence care aparțin familiei *Coraciidae*, cuibăresc în scorburi sau galerii săpate de alte specii de păsări. Astfel, nu își crează cavități proprii pentru cuibărit, ci ocupă scorburile naturale sau cele abandonate de către alte specii de păsări, de exemplu ale ciocănitorilor. Dumbrăveanca (*Coracias garrulus*) în arealul de răspândire aflat la sud de Dunăre, cuibărește mai ales în galerii săpate în maluri lutoase sau de loes, în unele locuri formând chiar colonii răzleț. Populația din Bazinul Carpatic cuibărește mai ales în scorburile arborilor bătrâni. O parte dintre acestea sunt cavități naturale, dar majoritatea dumbrăvencelor cuibărește în scorburile abandonate de ghionoaie verde (*Picus viridis*) și ciocănitoare neagră (*Dryocopus martius*) (Cramp 1985).

Foto: Szitta Tamás

Ciocănitoare neagră (Foto: Máté Bence)

Ghionoaie verde (Foto: Orbán Zoltán)

La mijlocul secolului trecut efectivele speciei din Europa s-au redus drastic, chiar disparând ca specie cuibăritoare din țări ca Germania, Elveția, Danemarca, Suedia, Finlanda și Republica Cehă (Snow & Perrins 1998). În zilele noastre, 50-74% din populația globală cuibărește în Europa, dar prezintă în continuare o tendință de scădere treptată (Kovács et al. 2008).

Foto: Máté Bence

Cauzele principale ale diminuării efectivelor de dumbrăveacă sunt dispariția zonelor de hrănire și pierderea locurilor de cuibărit. În multe locuri crează probleme și speciile invazive de arbori cu esență de lemn tare, care elimină speciile de arbori cu lemn de esență moale, reducând astfel apariția și numărul cavităților naturale, indispensabile pentru dumbrăveancă. Dispariția arborilor singulari și aliniamentelor limitează și mai mult posibilitățile de cuibărire pentru dumbrăvence (BirdLife International 2004). În timp ce, până în prima jumătate a secolului trecut a fost considerată specie comună în zonele de luncă, acum însă, din cauza schimbărilor practicilor în gestionarea pădurilor, a dispărut complet din aceste zone.

Cuiburi artificiale

La începutul secolului XX., în Ungaria efectivele dumbrăvencei erau estimate la 4-5 mii de perechi cuibăritoare. Cu excepția zonelor împădurite întinse și a celor de munte, era o specie comună pe tot teritoriul țării. Regresul numeric al populației din Bazinul Carpatic a început în anii 1970. La mijlocul anilor 1990 efectivele din Ungaria au ajuns la 150-300 perechi, în timp ce a dispărut ca și specie cuibăritoare din Transdanubia (Magyar et al. 1998).

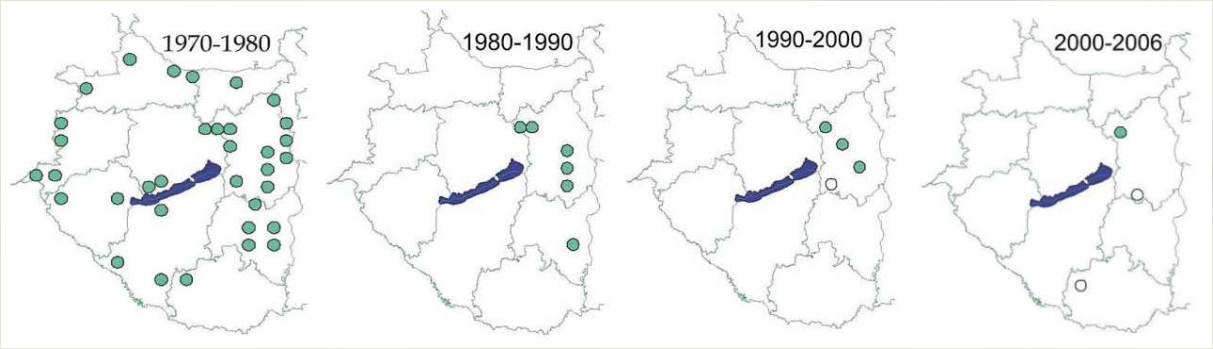

Disparția dumbrăvencei din zona de cuibărit din Transdanubia (puncte verzi: cuibărit sigur; punct alb: cuibărit posibil)

Editat de: Haraszthy László

În Ungaria primele măsuri de conservare pentru salvarea dumbrăvencei au început în anii 1980. Administrațiile Parcurilor Naționale și voluntarii Societății Ornitologice din Ungaria au montat cuiburi artificiale în mai multe regiunui ale țării (Molnár 1998). După montarea cuiburilor artificiale, populația de dumbrăveancă a început să crească semnificativ. Acest fapt demonstrează dependența speciei față de scorburi (Molnár 1998). Acum în Ungaria cuibăresc 1300-1500 perechi de dumbrăvence. Populația este stabilă, și încep să reapară perechi cuibăritoare și în Transdanubia.

Asigurarea statutului de conservare favorabilă pe termen lung pentru dumbrăveancă este posibilă numai prin recondiționarea locurilor de cuibărit și a zonelor de hrănire. Unul dintre obiectivele principale ale proiectului „Conservarea dumbrăvencei în Bazinul Carpatic" (LIFE13/NAT/HU/000081), finanțat de Uniunea Europeană, este reconstrucția habitatelor de dumbrăveancă cu scop demonstrativ. Proiectul promovează și popularizează practicile și metodele de gospodărire, care sunt esențiale pentru salvarea habitatelor de dumbrăveancă. Până la reconstrucția habitatelor, pentru conservarea efectivelor europene, este de asemenea foarte importantă stabilizarea și menținerea populației de bază, existentă din Bazinul Carpatic. Asigurarea locurilor de cuibărit pentru dumbrăvence se poate realiza cel mai simplu și în cel mai eficient mod prin amplasarea cuiburilor artificiale.

Foto: Szekeres Ottó

Cuibul artificial de tip D

Mărimea și calitatea cuiburilor artificiale pentru dumbrăveancă poate varia pe o scară largă. Cuiburile artificiale tradiționale sunt realizate din lemn, dar au existat încercări de a confecționa cuiburi artificiale pentru dumbrăveance din ceramică sau plastic. Un alt tip de cuib artificial, folosit mai ales în occident este cel din lemn-beton. Acesta este mult mai rezistent în timp la condițiile meteorologice și deteriorare.

Cuib artificial tradițional din lemn (Foto: Hák Flóra)

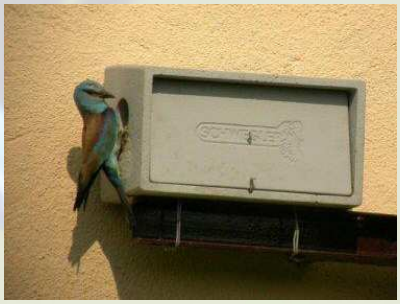
Cuib artificial din lemn-beton și scorbură de tip hambar Schwegler (Foto: SCHWEGLER Vogel- & Naturschutzprodukte GmbH)

Cuiburile artificiale de tip D pentru dumbrăveancă au orificiul de intrare de 60-64 mm și sunt confecționate din scânduri de 25 mm grosime.

Editat de: Solt Szabolcs

Chiar dacă materialul cel mai ieftin și cel mai ușor de procurat pentru producerea cuiburilor artificiale este scândura, acesta se deteriorează ușor și nu rezistă în timp. Durata de viață a cuiburilor artificiale din scândură poate fi crescută în mai multe moduri:

– folosirea scândurilor din lemn de esență tare și de calitate superioară
– tratarea suprafeței lemnului (soluții de finisare)
– acoperirea părții inferioare a cuibului (placă de metal, PVC, carton gudronat)

Amplasarea cuibului artificial

Primul pas în amplasarea cuiburilor artificiale este identificarea locației potrivite. Hrana dumbrăvencei este alcătuită în mare parte din insecte, în special lăcuste și gândaci de talie mare (Cramp et al. 1993), astfel cele mai potrivite habitate de hrănire sunt pășunile, pustele sau terenurile agricole extensive (Kiss et al. 2012). Dumbrăveanca este o pasăre de pândă, căutând hrana stând pe un punct mai proeminent, astfel necesită în apropierea cuibului prezența arborilor, aliniamentelor sau stâlpurilor de electricitate, ca puncte înalte.

Pe baza experienței anterioare, dumbrăveanca prezintă o fidelitate ridicată față de locurile de reproducere. Distanța de dispersie a păsărilor de anul doi este aproximativ 40 de km, iar în cazul păsărilor adulte de numai 5 km (Kiss & Tokody 2014). Astfel, cuiburile învecinate, amplasate la distanțe mici între ele vor fi ocupate cu șanse mai mari în anii următori. Dumbrăveanca manifestă un comportament teritorial în perioada de cuibărit, deci trebuie menținută și o distanță minimă între cuiburi. Cerințele cu privire la mărimea arealului poate varia în funcție de tipul și calitatea habitatului. Pe baza cunoștințelor anterioare este indicată menținerea unei distanțe de minim 800-1000 de m între două cuiburi (Molnár 1998).

În mod normal, cuiburile artificiale sunt montate pe arbori, dar acest lucru nu este posibil peste tot. Pe baza experiențelor, cuiburile amplasate pe stâlpii de electricitate sunt ocupate cu precădere, unele chiar și mai repede, din cauza locației evidente. În zonele fără arbori, unde lipsesc stâlpii de electricitate, pot fi săpați stâlpi de lemn în pământ, ca suport pentru cuib. În ciuda faptului, că aceste cuiburi sunt expuse în mod constant la lumina soareluise pare să nu aibă nici un efect negativ asupra succesului de reproducere. Mai mult, presiunea de prădare a Mustelidelor este semnificativ mai mică în aceste cuiburi. Nu este recomandată montarea cuiburilor artificiale pe arbori morți, uscați sau putreziți. Riscul ca acestea să fie doborâte de o furtună pe timp de vară este ridicat, cauzând distrugerea pontei din cuib.

Cuib artificial pe copac (Foto: Lendvai Csaba)

Stâlp de lemn, folosit ca suport pentru cuib (Foto: Lendvai Csaba)

Cuib fixat pe stâlp de beton (Foto: Dr. Molnár Gyula)

Înaintea montării cuiburilor este indicată contactarea proprietarului de teren, sau a companiei de electricitate competentă – în cazul cuiburilor instalate pe stâlpi de electricitate. Permisiunea pentru verificările cuiburilor artificiale trebuie cerută din timp, și trebuie aduse la cunoștința proprietarilor.

În momentul montării cuiburilor artificiale se vor lua în considerare potențialii factori de deranj și nivelul acestora. Cuiburile artificiale montate pe stâlpi de electricitate sunt observate mai ușor atât de păsări, cât și de oameni. În cazul cuiburilor amplasate în apropierea drumurilor aglomerate, puii de dumbrăveancă pot deveni victimele accidentărilor. Cuiburile montate pe stâlpi de electricitate neizolaţi sunt periculoase din cauza electrocutării.

Exemplar tânăr mort
(Foto: Szitta Tamás)

Stâlp de medie tensiune izolat corespunzător
(Foto: Orbán Zoltán)

Alegerea înălțimii potrivite pentru montarea cuibului se face pe baza unor compromisuri. Cuiburile situate la înălțimi mai joase sunt observate mai ușor de către oameni, care pot urca la ele și pot verifica conținutul acestora. În acest caz este indicată amplasarea unei tăblițe sub cuib, cu atenționarea trecătorilor despre scopul și importanța cuibului artificial. În schimb, cuiburile montate la înălțimi mari pot îngreuna verificarea acestora. Pe baza experiențelor acumulate, de la o anumită înălțime, rata de ocupare a cuiburilor nu este influențată de acest factor, astfel înălțimea de 3-4 m este considerată optimă. La această înălțime cuiburile pot fi verificate relativ ușor.

Foto: Golen Gerhárd

Foto: Hák Flóra

Fixarea cuibului poate fi efectuată în diferite moduri. În cazul amplasării cuiburilor pe arbori vii, cea mai avantajoasă metodă de fixare este folosirea bandei metalice perforate (bandă Hilti). Odată cu creșterea copacului, banda se ajustează, iar folosirea cuielor poate fi evitată dacă cuibul este amplasat deasupra ramificațiilor. O altă modalitate este fixarea cuiburilor cu ajutorul cuielor, dar în acest caz se va folosi o șipcă de lemn intercalată între cuib și arbore, în care se bat cuiele.

Cuib artificial fixat cu bandă metalică
(Foto: Tokody Béla)

Cuib fixat cu șipcă de lemn și cuie
(Foto: Szitta Tamás)

Atât la amplasarea, cât și la verificarea cuiburilor este foarte importantă precauția și respectarea normelor de prevenire a accidentelor:

– fixarea corespunzătoare a scărilor transportate pe barele transversale ale mașinii
– prezența a minim 2 persoane la controalele pe teren
– spijinirea stabilă a scării în timpul cățăratului
– folosirea echipamentelor de protecție și de escaladă în cazul în care este nevoie

Verificarea cuiburilor artificiale

Cuiburile crăpate sunt periculoase (Foto: Orbán Zoltán)

După amplasarea cuiburilor artificiale urmează verificarea periodică a acestora. Cuiburile din lemn-beton pot rezista în timp zeci de ani, însă cuiburile din scândură – în funcție de calitatea lor – în câțiva ani pot deveni nepotrivite pentru cuibărit, sau chiar periculoase pentru păsări. În timpul verificărilor dinaintea perioadei de cuibărit, se face evaluarea cuiburilor și stării acestora. Scândurile crăpate sau cuiburile periculoase trebuie înlocuite sau reparate înainte de a fi ocupate de păsări, iar cele căzute pe jos sau dispărute trebuie înlocuite înainte ca păsările să revină în locurile de cuibărit. În cazul cuiburilor amplasate pe arbori fixați din două laturi în puncte fixe, odată cu creșterea arborilor, trebuie crescută și distanța de fixare, pentru a evita distrugerea cuibului.

Cuib artificial nepotrivit pentru cuibărit (Foto: Csibrány Balázs)

Cuib artificial distrus de trunchiul arborelui pe care a fost montat (Foto: Csibrány Balázs)

În perioada de cuibărit se verifică numărul ouălor depuse și numărul puilor din cuib. Datele colectate despre cuibăritul dumbrăvencei pot furniza informații importante pentru conservarea speciei pe viitor. De aceea, este important ca aceste informații să ajungă la coordonatorii programului.

Inelarea puilor de dumbrăveancă cu scop științific poate fi efectuată tot în perioada

Inelarea puilor (Foto: Csibrány Balázs)

verificării cuiburilor artificiale din perioada de cuibărit, dar numai în posesia permisului de inelare eliberat de Centrala Ornitologică a țării respective.

Dumbrăveanca nu necesită în mod explicit curățarea cuiburilor artificiale. Materialele nedorite, provenite din cuiburile altor specii de păsări sunt eliminate din cuib de dumbrăveancă. Pentru conservarea cuiburilor artificiale din scândură, este indicată însă îndepărtarea resturilor acumulate în ele, deoarece materialele umezite din cuib accelerează în mod semnificativ putrezirea cuibului. Este indicat să se verifice conținutul fiecărui tip de cuib artifical înainte de perioada de cuibărit, pentru a depista cuibărirea altor specii de păsări – cum ar fi grauri sau vrăbii de câmp – care folosesc șnururui pentru construirea cuibului. Acestea, înfășurându-se pe picioarele păsărilor pot cauza mortalitate în rândul acestora. În această perioadă pot fi îndepărtate și cuiburile albinelor din scorburile artificiale.

Sfoară înfășurată în jurul piciorului dumbrăvencei (Foto: Csibrány Balázs)

Mortalitate cauzată de șnur (Foto: Csibrány Balázs)

Scoaterea cuibului de albine din scorbură artificială în condiții de siguranță (Foto: Lendvai Csaba)

Familie de albine în cuib de dumbrăveancă (Foto: Balogh Katalin)

Cuibăritul dumbrăvencei

Dumbrăveanca este una dintre păsările din țara noastră care se întoarce cel mai târziu în locurile de cuibărit. Sosește din cartierele de iernare din Africa de Sud la sfârșitul lunii aprilie sau începutul lunii mai. Este specie monogamă. Parada nupțială al perechilor este alcătuit din rostogoliri spectaculoase în timpul zborului. Perechea își păstrează teritoriul din jurul cuibului pe tot parcursul perioadei de cuibărit, manifestând comportament agresiv împotriva celorlalte specii de păsări.

Foto: Szitta Tamás

Foto: Orbán Zoltán

Cuibărește odată pe an, între sfârșitul lunii mai și iulie. Depunerea unei ponte noi, în cazul mortalității puilor este foarte rară. Ponta constă din 2-5 ouă albe, rotunde, a căror dimensiune medie este de 36 x 28 mm. În perioada când sunt depuse ouăle, femela se află mai mult în cuib. Procesul de incubație începe abia după depunerea celui de-al treila ou. De obicei, după depunerea ultimului ou masculul preia clocitul.

Perioada de incubație durează 17-19 zile, după care puii eclozează pe rând. Diferențele de dezvoltare între puii de vârste diferite rămân vizibile până la momentul părăsirii cuibului. Puii sunt hrăniți de către ambii părinți până la vărsta de 28-29 zile, când devin capabili de zbor și părăsesc cuibul.

Foto: Tokody Béla

Foto: Tokody Béla

Fotografiile de mai jos pot fi folosite pentru estimarea vârstei puilor de dumbrăveancă: *(Foto: Horváth György)*

1. zi

2. zile

4.zile

6. zile

9. zile

13. zile

15. zile

24. zile

Alte specii cuibăritoare în scorburi artificiale de dumbrăveancă

De multe ori, cuiburile amplasate pentru dumbrăveancă sunt ocupate de alte specii de păsări, care de altfel cuibăresc în cavități naturale. În acest caz nu avem nimic de făcut cu aceste păsări. Dumbrăvencele sunt capabile să evacueze și singure păsările care le ocupă cuibul. Mai jos sunt prezentate speciile de păsări care pot ocupa cuiburile artificiale amplasate pentru dumbrăvence.

Vânturelul roșu (*Falco tinnunculus*)

Dimensiunea medie a ouălor: 39 x 31 mm

Este cea mai comună specie de șoim din țara noastră. Cuibărește mai ales în cuiburile construite de ciori și coțofene, dar ocupă și cuiburile artificiale de tip D fără acoperiș. Ponta este alcătuită din 3-8 ouă de culoare crem cu pete maronii-roșiatice. Perioada de incubație este de 28-30 de zile, iar puii devin zburători cam la vârstă de o lună. Hrana este alcătuită în special din rozătoare – în special șoarece de câmp – dar consumă și insecte sau șopârle.

Foto: Orbán Zoltán

Foto: Solt Szabolcs

Foto: Szitta Tamás

Cucuvea (*Athene noctua*)

Dimensiunea medie a ouălor: 34 x 29 mm

Este o specie comună de bufniță. Poate fi întâlnită mai ales în apropierea așezărilor din mediul urban. De obicei cuibărește în podurile sau acoperișurile clădirilor sau fermelor. Creșterea populației este facilitată prin amplasarea unor cuiburi artificiale speciale, dar ocupă cu precădere și cuiburile artificiale amplasate pentru dumbrăveancă. Depune 3-5 ouă rotunde de culoare albă, care sunt clocite timp de 28-29 de zile. Puii părăsesc cuibul la vârsta de 30-35 de zile, dar devin capabili de zbor abia la vârsta de 38-46 zile. Consumă mai ales rozătoare și păsări de talie mică, dar și reptile, amfibieni sau insecte.

Foto: K. Szabó Attila

Foto: Szekeres Ottó

Foto: Orbán Zoltán

Ciuș (*Otus scops*)

Dimensiunea medie a ouălor: 31 x 27 mm

Este singura specie de bufniță migratoare din țara noastră. Cuibărește în zonele de deal și de câmpie, în apropierea habitatelor cu arbori, cu excepția pădurilor întinse. Cuibărește în scorburile naturale ale arborilor, dar ocupă și cuiburile amplasate pentru dumbrăveancă. Ponta este alcătuită din 3-6 ouă rotunde, de culoare albă, pe care le clocește timp de 20-31 de zile. Puii părăsesc cuibul la vârsta de trei-patru săptămâni, însă devin zburători numai la 33 de zile de la eclozare. Dieta este alcătuită mai ales din insecte.

Foto: Nagy Csaba

Foto: Nagy Csaba

Foto: Bajor Zoltán

Stăncuța (*Corvus monedula*)

Dimensiunea medie a ouălor: 35 x 24 mm

Este o specie de talie mică din familia Corvidelor, care preferă mediul legat de localități. Cuibărește în cavitățile clădirilor sau scorburile arborilor, dar ocupă și cuiburile artificiale. Femela depune 4-6 ouă de culoare albăstru deschis cu pete mai întunecate, pe care le clocește timp de 17-18 zile. Puii părăsesc cuibul la vârsta de 30 de zile. Consumă cu precădere insecte și alte nevertebrate, dar și mamifere de talie mică. În mediul urban se hrănește și cu resturi menajere.

Foto: Orbán Zoltán

Foto: Orbán Zoltán

Foto: Orbán Zoltán

Pupăza (*Upupa epops*)

Dimensiunea medie a ouălor: 26 x 18 mm

Este o pasăre migratoare cu aspect caracteristic. Cuibărește în livezi, vii, pe pășuni cu arbori sau în apropierea terenurilor agricole cu aspect mozaicat. Ouăle sunt depuse în scorburile arborilor, în mormane de pietre, cavitățile clădirilor, găuri de stânci dar ocupă și scorburile săpate de ciocănitori sau cuiburile articiale. Ponta este alcătuită din 5-10 ouă de culoare gri-albăstrui. Ouăle sunt clocite timp de 15-18 zile. Puii au un mod de a se proteja împotriva prădătorilor, împroșcând materii fecate spre prădători sau intruși, fapt pentru care în popor este numită și pasăre de balegă. Puii devin capabili de zbor la vârsta de 26-29 zile. Consumă insecte și viermi.

Foto: Lóki Csaba

Foto: Bajor Zoltán

Foto: Bajor Zoltán

Capântortura (*Jynx torquilla*)

Dimensiunea medie a ouălor: 21 x 16 mm

Este singura specie de ciocănitoare migratoare, care și-a primit numele de la capacitatea sa de a-și răsuci gâtul ca un șarpe. Cuibărește în cavitățile naturale sau scorburile abandonate de alte ciocănitori din pădurile de amestec. Rareori își sapă găuri proprii în lemn putred. Ponta este alcătuită din 7-12 ouă de culoare albă, lucioasă, care sunt clocite mai ales de femelă, timp de 12-14 zile. Puii părăsesc cuibul la vârsta de 20 de zile. Se hrănește în special cu furnici, pe care le capturează cu ajutorul limbii lipicioase.

Foto: Csibrány Balázs

Foto: Nagy Csaba

Foto: Nagy Csaba

Graur (*Sturnus vulgaris*)

Dimensiunea medie a ouălor: 30 x 21 mm

Este una dintre cele mai comune specii de păsări, care cuibărește în zone precum pajiști împădurite, grădini, sau liziera pădurilor. Cuibul și-l instalează în scorburile arborilor sau în găurile abandonate de ciocănitori, dar ocupă și cuiburile artificiale, căptușindu-le cu materiale vegetale, frunze și pene. Femela depune 4-5 ouă de culoare albăstrui deschis-turcoaz, pe care le clocește timp de 12-13 zile. Poate să depună și două ponte pe an. Puii părăsesc cuibul la vârsta de 21 de zile. Chiar dacă la sfârșitul verii și toamna consumă în cantități mari fructe (cum ar fi struguri sau cireșe), în perioada de cuibărit se hrănește aproape exclusiv cu insecte.

Foto: Nagy Csaba

Foto: Nagy Csaba

Foto: Nagy Csaba

Vrabia de câmp (*Passer montanus*)

Dimensiunea medie a ouălor: 19 x 14 mm

De ruda sa apropiată, vrabia de casă, o distinge capul de culoare castanie și pata întunecată de pe obraz. Sexele sunt asemănătoare. Este mai puțin legată de orașe, cuibărește mai ales în scorburile arborilor din apropierea zonelor agricole. Depune anual 2-3 ponte. Ocupă cu precădere cuiburile artificiale, pe care le umple cu materiale vegetale folosite pentru cuib. Femela depune 5-7 ouă de culoare gri, cu pete dense maronii, pe care le clocește timp de 12-13 zile. Puii devin capabili de zbor la vârsta de 15-18 zile. Cu excepția perioadei de iarnă, când consumă semințe, dieta vrabiei de câmp constă din insecte.

Foto: Nagy Csaba

Foto: Nagy Csaba

Foto: Nagy Csaba

Pițigoi mare (*Parus major*)

Dimensiunea medie a ouălor: 18 x 13 mm

Este una dintre cele mai comune specii de păsări, care cuibărește atât în orașe, parcuri, livezi, cât și în păduri. Cuibul și-l construiește în cavități naturale sau scorburi abandonate de ciocănitori, dar ocupă și cuiburile artificiale. Cuibul este construit din materiale vegetale și este bogt căptușit cu mușchi și păr de animale. Ponta este alcătuită din 6-13 ouă albe cu pete mărunte, maro-roșiatice. Perioada de incubație este de 12-15 zile. Puii părăsesc cuibul la vârsta de 20-22 zile. De obicei depune două ponte pe an. În perioada de cuibărit consumă insecte, viermi și paianjeni, iar iarna semințe uleioase.

Foto: Nagy Csaba

Foto: Nagy Csaba

Foto: Nagy Csaba

Bibliografie

BirdLife International (2004): Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status. BirdLife International, Cambridge, UK (BirdLife Conservation Series no.12)

Cramp, S. (Ed.) (1985): The birds of the Western Palearctic. Vol IV. Terns to Woodpeckers. Oxford University Press, Oxford

Cramp, S., Perrins, C.M. & Brooks, D.J. (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and North Africa – birds of the Western Palearctic Volume 7. Oxford University Press

Kiss O., Felde O., Moskát Cs. (2012): A mozaikgyepek szerepe a szalakóta (*Coracias garrulus*) táplálkozó területeinek megőrzésében. Természetvédelmi közlemények 18: pp. 276-282.

Kiss Orsolya & Tokody Béla (2010): A szalakóta (*Coracias garrulus*) helyzete és a védelmi intézkedések összefoglalása a Dél-Alföldön. Heliaca 8. évf. 108-11.

Kiss Orsolya & Tokody Béla (2014): A szalakóta (*Coracias garrulus*) területhűségének vizsgálata a Dél-Alföldön. Magyar Természetvédelmi Biológiai Konferencia, Szeged

Kovacs A., Barov B., Orhun C., Gallo-Orsi U. (2008): International Species Action Plan for the European Roller *Coracias garrulus garrulus*. Birdlife International for the European Commission.

Magyar, G., Hadarics, T., Waliczky, Z., Schmidt, A., Nagy, T., & Bankovics, A. (1998). Nomenclator Avium Hungariae, Budapest and Szeged: Hungarian Ornithological Institute.

Molnár Gyula (1998): A szalakóta (*Coracias garrulus*) költésbiológiájának és táplálkozásának vizsgálata a Dél-Alföldön mesterséges telepítése kapcsán. Ornis Hungarica 8. Suppl.1:119-124.

Snow, D. W. & Perrins C. M. (1998): The birds of the Western Palearctic. Concise Edition. Oxford University Press.